Täysistunto

Tiistai 14.6.2022 klo 13.59—18.05

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 71/2022 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 5/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 5/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, esittelypuheenvuoro, edustaja Sipilä, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.16 **Juha Sipilä kesk** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on kysymys teknisistä muutoksista hallinnollisiin menettelyihin sekä pienistä täydennyksistä, joita komissio on vaatinut ympäristövaikutusten arviointia koskevan yva-direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia lunastuslupamenettelyyn eli esimerkiksi luovutaan nyt myös tämän lain mukaisesta menettelystä kunnan fyysisellä ilmoitustaululla tapahtuvasta kuulutuksesta ja siirrytään asian ratkaisevan viranomaisen verkkosivuilla tapahtuvaan julkiseen kuulutukseen. Nämä muutokset vastaavat hallintolain yleistiedoksiantoa koskevaa 1.1.2020 voimaan tullutta uudistusta ja yhtenäistävät siten menettelyt nykyajan vaatimusten mukaisiksi. Valiokunta kannattaa näitä muutoksia.

Euroopan komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen eräistä vähäisistä puutteista yva-direktiivin täytäntöönpanossa. Näitä paikkauksia on tehty jo aiemmin useaan eri sektorilakiin. Lunastuslain osalta on tarpeen täsmentää yva-direktiivissä tarkoitettua yleisöä ja sen kuulemista koskevaa sääntelyä. Tältä osin voidaan todeta, että soveltamiskäytäntö vastaa jo direktiivin vaatimuksia ja kysymys on siten vain lain kirjaimen täsmentämisestä vaaditulla tavalla.

Valiokunta huomauttaa mietinnössään, että tähän hallituksen esitykseen ei nyt kuitenkaan sisälly ympäristöjärjestöjen muutoksenhakuoikeutta koskevaa pykälää siten kuin komissiolle oli viralliseen huomautukseen annetussa vastauksessa esitetty tehtäväksi. Tämä johtuu siitä, että lunastuslain laajempi uudistaminen on viivästynyt ja esitys sisältää siksi vain välttämättömät teknisluonteiset muutokset. Muutoksenhakuoikeutta koskeva sääntely on katsottu luontevimmaksi toteuttaa työ- ja elinkeinoministeriössä viimeistelyvaiheessa olevassa voimansiirtolinjojen ja kaasuputkien lunastuslupamenettelyä koskevassa laissa. Valiokunta edellyttää mietinnössään, että tuon lakiehdotuksen viimeistelyssä otetaan tarve muutoksenhakuoikeuden täsmentämiseen asianmukaisesti huomioon.

Arvoisa puhemies! Valiokunta korostaa mietinnössään, että työ- ja elinkeinoministeriön resursseja johtoja koskevien lunastuslupapäätösten valmisteluun on tarpeen lisätä nykyisessä tilanteessa, jossa aurinko- ja tuulivoimahankkeiden määrä kasvaa voimakkaasti. Lunastuslupien saaminen tällä hetkellä kestää liian pitkään sekä tuulivoimarakentamisessa että verkkojen ja liittymisjohtojen rakentamisessa. Venäjän energiasta irtautumiseksi on nykyisessä tilanteessa kriittistä varmistaa erityisesti tuulivoimaloiden liityntäjohtojen sujuva ja tehokas rakentaminen sekä liittämisen edellyttämän sähköverkkoinfran rakentaminen.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää valitettavana, että perusteellisesta valmistelusta huolimatta lunastuslain kokonaisuudistus on viivästynyt. Jo vuonna 2016 aloitetun uudistushankkeen tavoitteena oli huolehtia lunastuslainsäädännön ajantasaisuudesta arvioimalla lunastuslain mukaisen lunastuskorvauksen määräämistä koskevan lainsäädännön kattavuus ja yhtenäistämistarve sekä tekemällä tarvittavat säädösmuutokset. Muutosten tarkoituksena oli parantaa lunastettavan omaisuuden haltijan asemaa ja turvata kuntien maapolitiikka. Nämä muutokset odottavat edelleen toteuttamista.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 71/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.